

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Sosyalizme açılan
ileri demokratik halk devrimi
için savaş!Karkeren hemü
velatan vekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:10, Sayı:249
2 Ocak 1984

CEK - AL

II.

İyi öncü değil kötü artç bil değil

R. Yürükoğlu

Resmi TKP'nin ortaya sürdüğü yeni programı sergileme amacı taşıyan yazımızın bir önceki sayıda yayınlanan ilk bölümünde bu programın gelişimini iki döneme ayırmıştık: Nisan-Kasım 1983 arası birinci dönem, Kasım 1983 sonrası ikinci dönem. Daha sonra birinci dönemi ele almaya başlamış ve "Barış ve Ulusal Demokrasi Aşaması" (BUDA) nedir, BUDA'ya nasıl varılacak, BUDA iktidarının sınıf karakteri ne olacak sorularına yanıt aramıştık. Konuyu kaldığımız yerden sürdürüelim.

6. Neden "Stratejik Aşama"dan farklı bir aşama gereklidir?

Bu sorunun yanıtı, resmi TKP'nin Türkiye devriminde oynadığı ve bundan

sonra da oynamaya niyetlendiği rolü gözler önüne sermede önemlidir. Yalnız, oportünistler "hassas" konuları hiçbir zaman bir komüniste yakışan açıklıkla işlemelikleri için okuyucunun insafına sığınıp yazdıklarından uzun alıntılar vermek zorundayız.

Önce Yenice'den okuyarak başlayalım:

"Demokrasi, devrim sürecinde tüm ara noktalar, adımlar önceden kesinlikle saptanmayacağına göre 'ulusal demokrasi' ivedi politik hedefini koymak ne kadar doğru ve gereklidir?" diye sorulabilir. "Üstelik bu yolla reformcu düşler yaratmış olmuyor muyuz?" diye düşünülebilir.

"Sözü önce Lenin'e bırakalım. O, 'işçiler içinde yakıcı ivedi ekonomik istentler çevresinde ajitasyon yaparken sosyal-demokratlar (komünistler diye okuyun) bunu ivedi politik gereksinimlere bağlarlar' (Lenin, c.2, s.332) diyor. Neden? Belirli bir ivedi politik hedefe bağlanmayan tek tek istentler, reformlar gerici, ya da tutucu rejimlerce kolayca özümsebilir, ya da manevra yapmakta, gerici amaçlarda

kullanılabilir. ... Çünkü tek tek dönüşümlerin, reformların gerçek karakteri devrim sürecinin somut özünce, o andaki güçler oranıyla belirlenir. Aynı önlem duruma göre gerici, tutucu, demokratik ve nihayet sosyalist karakter kazanabilir. ... Bu nedenle Komünist partileri yakıcı ekonomik toplumsal tek tek reformlar, dönüşümler, ya da bunların bir listesini öne sürmek yerine, birbirini tamamlayan, birbiriyile bağlı ekonomik, toplumsal, politik dönüşümlerden oluşan güncel programlar hazırlarlar. Kuşkusuz böylesi bir güncel program gündeme, kaçınılmazlıkla bunu uygulayabilecek, yaşama geçirebilecek, hükümet, erk sorununu, yani ivedi bir politik hedef saptama sorununu getirir. Bu, somut nesnel ve öznel koşullara bağlı olarak devrimci bir erk, ya da o doğrultuda, onu yaklaştırmaya hizmet edebilecek bir ara politik hedef olabilir. TKP Eylem Programı'ndaki ulusal demokrasi programını, ivedi politik hedefini böyle anlamak gerekir." (Yenice, *Yol ve Amaç*, s.43)

Görüldüğü gibi alıntıda BUDA'nın tüm mantığı Lenin'in sözlerine dayandırılmaya çalışılıyor. Lenin böyle böyle

dediği için biz de acil istemleri bir iktidar aşamasına bağlıyoruz deniyor. Yine Lenin'i çarpıtıyor. Hem yukarıya aldığı cümlesini, hem tüm yapıtlarında yazdıklarını, hem tüm pratik yaşamını çarpıtıyor.

Lenin'in o cümleyi yazdığı dönemi hatırlayalım. Yıl 1897, komünist hareket Rusya'da gözlerini dünyaya yeni açıyor, daha yeni yeni işçi arasına girmeye çalışıyor. Henüz partileşmemiş. Böyle bir aşamada yazılmış olan o yazı, o günkü yığın kuyrukçusu anlayışlara karşı tam da bizim menşeviklerimizin vermeye çalıştıkları anlama ters bir amaç üstleniyor. Savaşımı ekonomik savaşıma ya da yalnızca demokratik savaşıma sınırlamaya çalışanlara karşı demokratik ve sosyalist görevlerin ayrılmazlığını anlatıyor. Devrime gitmek için örgütlenmek ve işçi sınıfını bilinçlendirmek gerekiyor diyor. Koyduğu "ivedi siyasal gereksinimler" bunlardır. Yoksa Lenin o yazıda, komünistler güçsüz, burjuva muhalefet güçlü diye bir ara iktidar aşaması önermiyor. ... Unutmuş olsa gerek!

Lenin'in söz konusu yazısından birkaç bölüm okuyalım. Bunlar, Lenin'in "ivedi siyasal gereksinimler" dediği şeyin devrimden önce bir burjuvayla uzlaşma aşaması olmadığını, tersine

devrime götürücü ivedi siyasal görevler olduğunu çok iyi anlatacaktır.

"Sosyal-Demokratların (komünistlerin—R.Y.) pratik eylemlerinin amacı bilindiği gibi, proletaryanın sınıf savaşına öncülük etmek, bu savaşı şu iki somutlanışı içinde örgütmektir: Sosyalist (sınıflar sistemini yoketmeye ve sosyalist toplumu örgütmeye yönelik, kapitalist sınıfa karşı verilen savaş) ve demokratik (Rusya'da siyasal özgürlük kazanmaya ve mutlakiyete karşı verilen savaş). *Bilindiği gibi* dedik. Gerçekten de ayrı bir toplumsal-devrimci akım olarak ortaya çıktıkları ilk andan beri, Rusya Sosyal-Demokratları (komünistleri—R.Y.) eylemlerinin bu amacını her zaman kesinlikle belirtmişlerdir. Her zaman proletaryanın sınıf savaşının bu ikili somutlanışını ve içeriğini vurgulamışlardır. Ve de her zaman sosyalist ile demokratik görevleri arasındaki ayrılmaz bağ — kendilerine seçtikleri isimde bile açıkça yansıyan bir bağ üstünde ısrar etmişlerdir.

(...)

"Şimdi, Sosyal-Demokratların (komünistlerin—R.Y.) demokratik görevlerini, demokratik çalışmalarını ele alalım. Bu çalışmalarının sosyalist eylemlerle ayrılmazcasına bağlı olduğunu bir kez daha yineleyelim. İşçiler arasında *propaganda* yürüten Sosyal-Demokratlar (komünistler—R.Y.), siyasal sorunlardan *yan çizemezler*, ve de bunlardan *yan çizmeye*, hatta kenara itmeye kalkışmayı bile derin bir yanlış ve uluslararası Sosyal-Demokrasi'nin (komünizmin—R.Y.) temel ilkelerinden bir uzaklaşma olarak değerlendirirler. Bilimsel sosyalizmi yama göreviyle aynı anda, Rusya Sosyal-Demokratları (komünistleri—R.Y.) kendilerine işçi sınıfı arasında *demokratik* fikirler yayma görevini

koydular. Tüm somutlanışları içinde mutlakiyetçilik üstüne, onun sınıfsal içeriği, onu alaşağı etmenin gerekliliği üstüne, siyasal özgürlük ve Rusya'nın siyasal ve toplumsal sisteminde demokratikleşme sağlanmaksızın işçilerin davası uğruna başarılı bir savaşım yürütmenin olanaksızlığı üstüne bir anlayış yaymaya çalışmaktadırlar.

"İşçiler arasında güncel *ekonomik* istemler üstüne ajitasyon yürütürken Sosyal-Demokratlar (komünistler —R.Y.), bunları işçi sınıfının güncel siyasal gereksinimleri, sıkıntıları ve istemleri üstüne ajitasyonla, her grevde, işçilerle kapitalistler arasındaki her çatışmada görülen polis zulmüne karşı ajitasyonla, işçilerin genel olarak Rusya vatandaşları olarak, özel olarak da en ağır baskılar altındaki, en az hakları olan sınıf olarak haklarının kısıtlanışına karşı ajitasyonla, işçilerle doğrudan ilişki içinde olan ve işçi sınıfına siyasal esaretinin koşullarını açıkça gösteren, mutlakiyetçiliğin her önde gelen temsilcisi ve yordakısına karşı ajitasyonla kopmazcasına bağlarlar. Nasıl ki ekonomik ajitasyonda ekonomik alanda işçilerin yaşamını etkileyen her bir sorunu kullanmak gerekirse, siyasal alanlarda da siyasal ajitasyon konusu olmayacak hiçbir sorun yoktur. Bu iki ajitasyon biçimi Sosyal-Demokratların (komünistlerin — R.Y.) eyleminde aynı madalyonun iki yüzü olarak ayrılmazcasına bağlıdır. Proletaryanın sınıf bilincini geliştirmede hem ekonomik ajitasyon, hem de siyasal ajitasyon eşit derecede gereklidir. Rusya işçilerinin sınıf savaşını yönlendirmede hem ekonomik ajitasyon, hem de siyasal ajitasyon eşit derecede gereklidir. Çünkü her sınıf savaşı, siyasal savaşımdır. ...

"*Sosyalist ile demokratik propaganda* ve ajitasyon arasındaki ayrılmazcasına yakın bağlantıya, iki alandaki devrimci eylem arasındaki tam paralellige işaret ettik. Ne var ki, bu iki eylem ve savaşım türü arasında büyük bir fark vardır. O fark da şudur ki, ekonomik savaşımda proletaryaya, belki küçük burjuvazinin proletaryaya çekilmekte olan unsurlarından aldığı yardım dışında (ki bu hiç de her zaman gelmemektedir), hem topraklı asiller, hem de burjuvazi karşısında yapayalnız durmaktadır. Ancak, demokratik, siyasal savaşımda Rusya işçi sınıfı yalnız durmamaktadır. Yanında, mutlakiyete düşman olduklarından ve ona karşı şu ya da bu biçimde savaştıklarından, tüm siyasal muhalefet unsurları, katmanları ve sınıfları durmaktadır. Burada proletaryayla *yanyana*, otokratik hükümetin baskısı altında olan burjuvazinin, eğitim görmüş sınıfların, küçük burjuvazinin, milliyetlerin, din ve mezheplerin vs. vs., muhalif unsurları durmaktadır. Bu durumda doğal olarak şu sorun ortaya çıkmaktadır: İşçi sınıfının bu unsurlara karşı tutumu ne olmalıdır? Daha da öte, onlarla otokrasiye karşı ortak savaşımında birleşmesi gerekmez mi? Zaten tüm Sosyal-Demokratlar (komünistler—R.Y.), Rusya'da siyasal devrimin sosyalist devrimden önce gelmesini savunmaktadırlar. O zaman sosyalizmi şimdilik bir kenara bırakıp, otokrasiye karşı savaşmak için siyasal muhalefetin tüm unsurlarıyla birleşmeleri gerekmez mi? Bu, otokrasiye karşı savaşımı güçlendirmek için zorunlu değil midir?

(...)

"Sosyal-Demokratlar (komünistler—R.Y.) varolan toplumsal sisteme karşı *her devrimci hareketi* (abc) desteklerler, tüm ezilen ulusları, baskıya uğrayan dinleri, mağdur sınıfları vs., eşit haklar için savaşımalarında desteklerler.

(...)

"Son olarak, pratikte bu destek Rusya Sosyal-Demokratlarının (komünistlerinin—R.Y.) öteki akımlardan devrimcilerle belli

Zorluk, 1981

birtakım hedeflere ulaşmak amacıyla bağlaşıklıklara girmeye hazır olmalarında anlatım bulmaktadır, ki bu hazır oluş pratiğe pek çok kez gösterilmiştir.

"Bu da bizi ikinci soruya getiriyor. Sosyal-Demokratlar (komünistler—R.Y.) şu ya da bu muhalefet gurubunun işçilerle dayanışmasına işaret ederken, işçileri her zaman ötekilerden ayrı tutacaklardır, bu dayanışmanın geçici ve koşullu olduğunu her zaman belirteceklerdir, yarın kendini bugünkü bağlaşıklarıyla karşıtığa düşmüş bulabilecek olan proletaryanın bağımsız sınıf kimliğini vurgulayacaklardır. Bize, 'böyle bir tutum tüm siyasal özgürlük savaşçıları bugün zayıf düşürür' diyeceklerdir. Biz ise, böyle bir tutum tüm siyasal özgürlük savaşçıları güçlendirecektir, diye yanıtlayacağız. Yalnızca belli sınıfların, bilinçli kavranmış gerçek çıkarlarına bel bağlayan savaşçılar güçlü olur, ve günümüz toplumunda zaten ağırlıklı bir rol oynayan bu sınıf çıkarlarını bulandırmaya yönelik bir çaba, savaşçıları yalnızca zayıflatır.

(...)

"Sosyal-Demokratlar (komünistler—R.Y.) böyle dar bir bakış açısına sahip olmakla suçlu değildir. Komplolara inanmaz, komploların döneminin çoktan gelip geçtiğine inanırlar. Siyasal savaşımı komplolara indirgemenin bir yandan kapsamını son derece daraltmak olduğunu, öte yandan en elverişsiz savaşım yöntemlerini seçmek olduğunu düşünürler. P.L. Lavrov'un 'Rusya Sosyal-Demokratları, Batı'daki yöntemleri şaşmaz bir model olarak almaktadır' sözlerinin bir polemik manevrasından öte olmadığını herkes anlayacaktır. Sosyal-Demokratların (komünistlerin—R.Y.) aslında buradaki siyasal koşulları hiçbir zaman unutmadıklarını, hiçbir zaman Rusya'da legal bir işçi partisi kurmayı düşlemediklerini, sosyalizm için savaşma görevini hiçbir zaman siyasal özgürlük için savaşma görevinden ayırmadıklarını herkes anlayacaktır. Öte yandan Sosyal-Demokratlar (komünistler—R.Y.) her zaman, bu savaşın komplocular tarafından değil, işçi sınıfı hareketine dayanan devrimci bir parti tarafından yürütülmesi gerektiğini düşünmüşlerdir, düşünmektedirler. ...

"Bu örgütün otokrasiye karşı yıkıcı bir darbe indirmede ne gibi yöntemlere başvuracağını önceden tartışmak, örneğin ayaklanmayı mı, yığınsal siyasal grevi mi, yoksa başka bir saldırı biçimini mi tercih edeceğini önceden tartışmak, bu sorunu şimdiden kararlaştırmak, boş doktrinerlik olur. Generallerin daha askerlerini toplamadan, seferber etmeden ve düşmana karşı bir kampanya başlatmadan, savaş konseyi toplamasına benzer. Proletarya ordusu şaşmaz ve güçlü bir Sosyal-Demokrat (komünist—R.Y.) örgütün yöneticiliği altında ekonomik ve siyasal kurtuluşu için savaştığında, hangi savaş yöntemlerinin ve araçlarının kullanılacağını generallere o ordunun kendisi gösterecektir. Otokrasiye son darbeyi indirme sorunu ancak o zaman karara bağlanabilir.

(...)

"Rus Sosyal Demokrasisi (komünist hareketi—R.Y.) henüz çok gençtir. Teorik sorunların ağırlıkta olduğu embriyonik döneminde yeni yeni çıkmaktadır. Pratik eylemlerini geliştirmeye yeni yeni başlamaktadır.

"Rusya Sosyal-Demokrasininin (komünist hareketinin —R.Y.) önünde koskoca, hemen hemen hiç dokunulmamış bir çalışma alanı durmaktadır. Rusya işçi sınıfının uyanışı, bilgiyi, örgütü, sosyalizmi kendiliğinden arayışı, sömürücülere ve ezenlere karşı savaşımı gün geçtikçe yayılıyor, çarpıcı biçimde açığa çıkıyor. Rusya kapitalizminin yakın zamanlarda gerçekleştirdiği büyük ilerleme, işçi sınıfı hareketinin derinlemesine

ve genişliğine kesintisiz biçimde büyüyeceğinin garantisidir. Öyle gözüktüyor ki şu anda kapitalist devreselikle endüstrinin 'geliştiği', işlerin tıkrında gittiği, fabrikaların tam kapasite çalıştığı ve yeni fabrikaların, işletmelerin, anonim şirketlerinin, demiryollarının vb., vb., mantar gibi bittiği bir dönemden geçiyoruz. Endüstrinin bu 'zenginleme' döneminin ardından kaçınılmazlıkla ve oldukça sert bir biçimde gelecek çöküşü tahmin etmek için peygamber olmak gerekmiyor. Bu çöküş yığınla küçük mülkiyet sahibini yıkıma sürükleyecek, yığınla işçiyi işsizler safına atacak, dolayısıyla her sınıf bilinçli, düşünen işçinin uzun süredir karşılaştığı sosyalizm ve demokrasi sorunlarıyla tüm işçileri kesin bir biçimde karşı karşıya getirecektir. Rusya Sosyal-Demokrasininin (komünist hareketinin—R.Y.) görevi, bu çöküş geldiğinde, daha birleşik, Rusya işçi sınıfının görevlerini kavrayan, şu anda büyük kârlar vurmakta

"Militanlık" (!), 1981

olup, zararlarını her zaman işçilere ödetmeye çalışan kapitalist sınıfa karşı direnebilen ve Rusya işçilerini ve tüm Rusya halkını zincire vuran polis otokrasisine karşı çözümlenici bir savaşta Rusya demokrasisine öncülük etmeye yetenekli bir sınıf olmasını sağlar. (V.I. Lenin, "Rusya Sosyal-Demokratlarının Görevleri", Toplu Yapıtlar, İngilizce basım, c.2, s.328-346)

Lenin'in yukarıdaki alıntısında menşeviklerimizden alet etmek istedikleri amaçla tam ters şeyler söylediği açıktır. Lenin, acil ekonomik istemler üzerinde ajitasyon yaparken, günün acil siyasal istemlerini unutmuyor. Ekonomik istemler çevresindeki ajitasyon çalışmasını günün siyasal gereksinimlerine bağlamalıdır. Nedir bu siyasal gereksinimler? Hareket hangi aşamada ise ona göre, Parti kurulmamışsa parti kurmak, ortam gerektiriyorsa silahlı direniş komiteleri örgütlemek, vb.

O zaman Yenice'den yaptığımız ilk

alıntıda "neden stratejik aşamadan ayrı bir BUDA" sorusuna yanıt alamadık. Belki başka yerlerde bir yanıt bulabiliriz.

* * *

Yenice yazısının bir başka yerinde şunları söylüyor:

"Parti stratejisi, programı değişmediğine ve eylem programı, yıllardır öne sürülen yakıcı istemleri içerdiğine göre onda yeni ve önemli olan nedir?"

Yeni ve önemli olan herşeyden önce Eylem Programı'mız dünyada ve ülkemizde artan tehlikeler ve olanaklarla belirlenen somut durumun çözümlenmesine dayanmasıdır.

(...)

"Leninci partinin politik çizgisi, ya da güncel politikası strateji ve taktiğinin diyalektik bileşkesidir. Partinin stratejisini, stratejik yakın devrim hedefini belirleyen program, sosyal gelişmenin tarihsel olarak belirli bir dönemi için esas itibarıyla değişmeden kalan gerçek sınıfsal çıkarlar temelinde saptanır. ...

(...)

"Ne ki, Lenin'in belirttiği gibi, 'önümüzde duran ivedi savaşım belgisi programın genel belgisinden basitçe ve doğrudan çıkmaz'. Somut tarihsel durum ele alınmalı, yığınların haleti ruhiyesi, şu veya bu savaşımı destekleme yetenekleri gözönüne alınmalıdır. (Lenin, c.11, s.116)

"Hemen burada bir soru da biz soralım: Bugün Türkiye'de yığınların bilinci, haleti ruhiyesi, durumu 'devrim, halk demokrasisi için' belgisini, bunu temel alan bir eylem programını desteklemeye hazır mıdır? Bu soruları 'evet' diye yanıtlayan pek yok. Ama cuntanın, 12 Eylül rejiminin baskı ve zorbalığının 'devrimci bir durum' yaratacağı olasılığına bel bağlayarak politika çizenler, 'dolaysız devrim hedefini gösterenler var.' (Yenice, agy, s.36-37) (abç)

Alıntıda çok sayıda çarpıtma bir saç örgüsü gibi geliyor. Şaşkına dönmek için söylenenleri tek tek ele alıp çözmeliyiz:

1. "Parti programı değişmediğine, eylem programı yıllardır öne sürülen yakıcı istemleri içerdiğine göre..." eski programın, o eski berbat programın acil istemler bölümü ondan ayrılmış ve acil istemlerin çevresine ayrı bir iktidar aşaması getirilmiş demektir. Hatırlarsanız eski programda (3. Program) üstü ustaca örtülü biçimde bir "demokratik dönüşümler aşaması" vardı. İşte şimdi yaptıkları, anlayışlarında zaten varolan bu garip aşamaya ayrı bir program getirmek olmuştur.

Acil istemlere bir iktidar aşaması önermek ve bunu programlaştırmak, bu Marksizmin bildiği birşey değildir. Varolan geri bilinç düzeyine bakarak ayrı bir iktidar aşaması önermek ve halkın bilincinin geriliğini sömürücü bir sınıfla işbirliği yapmak için gerekçe göstermek, bunlar herhalde anlaşılamaz.

2. "Leninci partinin politik çizgisi, ya da güncel politikası strateji ve taktiğinin diyalektik bileşkesidir"... Doğru. Ancak kendilerinin yaptığı bu

değildir. Kendileri, güncel tutuma, taktiğe ayrı bir program düzmekte, ayrı bir iktidar aşaması önermektedirler. Ülkenin sürekli değişerek içinden geçmekte olduğu koşulları dikkate alan bir tutumla, stratejinin çözümlediği genel anlayışlara uyarlı biçimde, önümüzdeki devrime (yani stratejik aşamaya, yani minimum programı gerçekleştirilmeye) varmak için çalışıyoruz. Menşeviklerimiz ise BUDA anlayışıyla stratejiyle taktiği birbirinden koparmış oluyorlar.

3. Menşevikler nerede bir Lenin alıntısı vermişlerse, o alıntının üzerinde dikkatle durmak gerekir. Üçüncü olarak Yenice'nin kullandığı alıntıyı ele alalım. Lenin'i yine cımbızlamışlar ve yine söylediğinin tam tersine kullanmaya yeltenmişler.

Hem bu kez daha kaba bir hile de var. Yukarıda alıntıyı aynen onların *Yol ve Amaç*'da dizdikleri gibi dizdik. Görülüyor ki dipnot numarası Lenin'in cümlesi ardından değil, Yenice'nin cümlesinin ardından geliyor. Lenin'in söylediği şu kadardır: "Önümüzde duran ivedi savaşım belgisi programın genel belgisinden basitçe ve doğrudan çıkmaz." Bundan sonra gelen cümle (ve taşıdığı "haleti ruhiye" fikri) Yenice'nindir.

Dipnot numarası yanlış yere konmuş diyebiliriz. Fakat hemen ardından gelen cümlelerle bunun bir yanlışlık olmadığı ortaya çıkıyor. Şöyle diyor: "Hemen burada bir soru da biz soralım. (Başka soru soran yok. Yenice bunu 'Lenin konuştu biz de konuşalım' anlamında söylüyor.) Bugün Türkiye'de yığınların bilinci, haleti ruhiyesi..." devrim hedefini kaldırır mı... diye gidiyor. Haleti ruhiyeden (psikoloji) konuşan Yenice'den başkası yok. Ancak dipnot numarası öyle yerleştirilmiş ki okuyanın kafasında Lenin ve haleti ruhiye kavramı birleşiyor. Bu bilinçli bir hiledir. Dipnot numarasının ardından gelen cümle olmasa, o kadar dağıntı çalışıyorlar ki (iki yıl sonra çıkacak *İşçinin Sesi*'nden alıntı verdiklerini biliyorsunuz!) bir yanlışlık olabilir diyeceğiz. Ama öyle değil, çünkü *kilit* haleti ruhiye (psikoloji) sözcüğündedir.

Daha ilginç, Lenin, "önümüzde duran ivedi savaşım belgisi programın genel belgisinden basitçe ve doğrudan çıkmaz" derken bakın bunu ne için söylüyor.

RSDİP'nin programında "kurucu meclis" istemi var. Bunun gerçekleşmesi için savaş veriyorlar. 1905 devriminin bir kazanımı olarak Duma toplanıyor. Duma, yaşamın prizmasında değişim geçirerek ortaya çıkmış bir kurucu meclistir, ya da daha doğrusu öyle olduğunu anlaması, öyle olması, öyle davranması gereken bir meclistir. Ancak Kadet'ler egemen olduğu için bu işlevini yerine getiremiyor.

Lenin'den alıntı verdikleri yazı işte böyle bir ortamda yazılıyor. Duma toplanmış ama gerçek iktidarı eline alamamış. Şimdi ne söylemek, nasıl bir belgi ile çıkmak gerekiyor? "Kurucu meclis toplanmalıdır" belgisi, programda olan bu belgi artık kullanılabilir mi? Kullanılamaz, çünkü toplanmış. Günün sorusu böyle bir meclisin toplanması değil, iktidarı eline geçirebilmesidir. Yaşam ilerlemiş. Lenin o cümleyi bu çerçevede yazıyor. Bu çerçevenin "haleti ruhiye" ile uzak yakın ilgisi yoktur.

**Sosyal-Demokratlar
(komünistler — R.Y.)
şu ya da bu muhalefet gurubunun
işçilerle dayanışmasına
işaret ederken,
işçileri her zaman
ötekilerden ayrı tutacaklardır,
bu dayanışmanın geçici
ve koşullu olduğunu
her zaman belirteceklerdir,
yarın kendini bugünkü
bağlılıklarıyla karşıtlığa
düşmüş bulabilecek olan
proletaryanın bağımsız
sınıf kimliğini
vurgulayacaklardır.
Bize, 'böyle bir tutum
tüm siyasal özgürlük
savaşçılarını
bugün zayıf düşürür'
diyeceklerdir.
Biz ise, böyle bir tutum
tüm siyasal özgürlük
savaşçılarını güçlendirecektir,
diye yanıtlayacağız.
Yalnızca belli sınıfların,
bilinçli kavranmış
gerçek çıkarlarına
bel bağlayan savaşçılar
güçlü olur ve
günümüz toplumunda
zaten ağırlıklı bir rol
oynayan bu sınıf çıkarlarını
bulandırmaya yönelik
bir çaba, savaşçıları
yalnızca zayıflar." (Lenin)**

Şimdi Lenin'in o cümlesini biraz daha genişçe okuyalım:

"Bir Marksist hiçbir durumda şunu unutmamalıdır ki, acilen yaklaşmakta olan savaşımın belgisi, belli bir programın genel belgisinden basit ve doğrudan bir biçimde

çıkartılamaz. Şu anda, 1906 yazında ya da sonbaharında, acilen yaklaşmakta olan savaşımın belgisini belirlemek için programımıza referans vermek (Bak son bölüm: Otokrasinin Yıkılması ve Kurucu Meclis, vb.), yeterli değildir. Bunu belirlemek için somut tarihsel durumu dikkate almamız, devrimin tüm gelişmesini, sırası içinde tüm ilerleyişini çizmemiz gerekir. Görevlerimiz yalnız programın ilkelerinden değil, aynı zamanda hareketin geçmiş adım ve aşamalarından çıkartılmalıdır. Ancak böyle bir tahlil bir diyalektik materyalist için zorunlu olan, gerçekten tarihsel bir tahlil olabilir.

"Ve tam da böyle bir tahlil göstermektedir ki, nesnel siyasal durum, bugün halkın bir temsilci meclisinin var olup olmadığını değil, bu temsilci meclisin iktidara sahip olup olmadığını öne çıkarmıştır.

"Kadet Duması'nın çöküşünün nesnel nedeni halkın gereksinimlerini dile getireme değildi. İktidar için savaşım olarak ortaya çıkan devrimci görevle başa çıkamamasıydı. Kadet Duması kendini anayasal bir organ sandı, oysa gerçekte devrimci bir organdı. (Kadetler, Duma'yı devrimin bir aşaması ya da aracı olarak gördüğümüz için bize hakaret ettiler, ancak deneyim bizim görüşümüzü tümüyle doğrulamıştır.) Kadet Duması kendini Bakanlar Kurulu'na karşı savaşımın bir organı sandı, oysa gerçekte tüm eski rejimin yıkılması için bir savaşım organıydı. Gerçekte olan da buydu, çünkü gerçek ekonomik durumun istediği buydu. Ve de bu savaşım için Kadet Duması işe yaramaz bir organ çıktı.

"Şu anda en cahil köylünün bile kafasında şu düşünce çalkılmaktadır: Duma işe yaramaz. Halk iktidara sahip değilse hiçbir Duma işe yaramaz. Ama iktidarı nasıl almalı? Eski rejimi yıkarak ve yerine yeni, halktan yana, özgür ve seçimle gelmiş bir rejim kurarak. Ya eski rejimi yıkacaksınız, ya da devrimin amaçlarının köylülüğün ve proletaryanın belirlediği kapsamda gerçekleştirileceğini itiraf edeceksin.

"Sorunu bu biçimde yaşamın kendisi koymuştur. 1906 böyle koymuştur. Ve de Kadet Duması'nın dağıtılması böyle koymuştur.

"Tabii, devrimin bu sorunu bir çırpıda çözeceğini garanti edemeyiz. Savaşımın kolay ve basit olacağını, utkunun tam ve mutlak olarak sağlanacağını garanti edemeyiz. Hiç kimse savaşımın arifesinde böyle garantiler veremez. Bir belgi kolay ve basit bir utkunun garantisi değildir. Belgi belli görevleri yerine getirmek için ulaşılması gereken amaca işaret eder. (Ne güzel tanımlamış. Sonra buna tekrar döneceğiz. —R.Y.) Geçmişte böyle bir güncel görev, halkın temsilcisi bir meclisin genel olarak yaratılması (ya da toplanması) idi. Şimdi görev, böyle bir temsilci meclis için iktidarı ele geçirmektir. Bunun anlamı, eski rejimi kaldırmak, yoketmek, yıkmaktır, otokratik hükümeti yıkmaktır." (V.I.Lenin, "Duma'nın Dağıtılması ve Proletaryanın Görevleri", c.11, s.116-18)

Lenin'in söylediğiyle bunların söylediği arasında bir ilinti var mı? Hilekarlığın bu düzeyi karşısında dil yetersiz kalıyor. Bazı soyut fikirler vardır, ona öyle, buna böyle gelebilir, terazisi yok tartamazsın, sözlükte yok açıp bakamazsın. Bu öyle birşey de değil. Lenin'in cümlesini doğru mu kullanıyoruz, yanlış mı kullanıyoruz? Nerede Lenin alıntısı kullanmışlarsa hepsinde çarpıtma var!

4. Gelelim "haleti ruhiye" sorununa. Halkın psikolojisine göre program ve

iktidar aşaması belirlemeye, bu en onursuz kuyrukçuluğa en güzel yanıtı yine Lenin vermektedir:

“Durum açıktı: Ya Kornilof’un diktatörlüğü, ya da yoksul köylü ve proletaryanın diktatörlüğü. *Parti yığınların ruhsal durumuyla yönlendirilemez.* Çünkü o değişkendir. *Parti nesnel bir çözümlenme ve devrim değerlendirilmesiyle yönlendirilmelidir.*” (V.İ. Lenin, “RSDİP(B) Merkez Komitesi Toplantısı, 1917”, c.26, s.191-192) (abç)

Nasıl bir iktidar önerileceği konusunda psikoloji rol oynamaz. Toplumsal yapının, ülkenin önündeki ekonomik-toplumsal görevlerin ve bunları yerine getirmeye yetenekli güçler, yapamayacak güçler ve yapılmasına sonuna kadar karşı çıkacak güçlerin aklıbaşında bir değerlendirmesiyle varılmak istenen nokta saptanır. Psikoloji ise bu noktaya emekçi halkı getirebilmek için dikkate almak zorunda olduğumuz, ona yol bulmaya çalışırken dikkate alacağımız ve dikkate alarak bu psikolojiyi değiştireceğimiz ve değiştirdiğimiz oranda da hedefimize varmamıza yardım edecek bir faktördür. Bunun tersi bir anlayıştan daha onursuz bir burjuva kuyrukçuluğu olmaz. Halk istemiyor! Halkların dünyada zaman zaman neleri istediği bellidir. Halk Demokrat Partiyi istiyordu, halk Hitler’i de istiyordu. Ortada bir çarpık bilinçlenme var. İlerici insanların bu bilinci düzeltmek görevi var. Yaşamda bu bilinci düzeltmek için tutacak noktalar da var. Hayır, menşevik savaşımı bırakmış kenara, halkın bilinci geri, devrimi şimdilik bırakalım diyor!

Marksizmin devrimci özünü koruyan *Türkiye Komünist Partisi* ise, eski partinin içinden koparak örgütlenmeye başladığı ilk günden bu yana Lenin’in öğüdünü tuttu, “nesnel bir çözümlenme ve devrim değerlendirilmesiyle” yolunu açtı. Resmilerimiz buna göşistik, serüvencilik dediler! Konunun bu yönüne Yenice’nin sözünü ettiği “dolaysız devrim hedefi” ve belgiler konusuyla bağlı olarak ileride değineceğiz.

* * *

Menşeviklerden okuduğumuz bu Neden stratejik devrim aşamasından farklı bir ulusal devrim aşaması öngördüler ve buna bir program önerdikleri sorusunu irdelemeyi sürdürelim, belki yanıtı başka yazdıklarında buluruz:

“Sözün yine Lenin’e bırakalım: ‘Verili bir durumu değerlendirirken bir Marksist olası olandan değil, gerçek olandan hareket etmelidir... Gerçeklere sırtını dönüp ‘olasılıklardan’ söz etmek sadece gülünçtür... Bir Marksist önümüzdeki aşama için olasılığı gözönüne alıp, köylülüğün burjuvazi ile anlaşma içinde olduğu sıradaki güncel görevleri unutursa, bir küçük burjuvazi

dönüşür... Köylülüğün burjuvazinin kuyrukçuluğuna takılmayacağı mutlu ve tatlı gelecek olasılığı nedeniyle... bugünkü *tatsız gerçeği* unutmamış olur.’ (Lenin, c.24, s.43-45)

“Eylem Programı, stratejik programda gerekliliği, kaçınılmazlığı (yani olasılığı) saptanmış devrimi ve sınıfsal bağlaşıkları gerçekliğe çevirmek amacıyla, içinde bulunulan somut durumda atılması gereken adımları, görevleri ve yolları gösterir. ‘Tatsız gerçeği’, ‘mutlu devrimci geleceğe’ bağlayan köprüdür. ... Devrime giden en kestirme yol, *dolaysız devrim* çağrısıyla değil, somut koşullara göre değişen bilimsel ve gerçekçi eylem programları ile çizilir.” (Yenice, agy, s.37) (abç)

“Parti yığınların ruhsal durumuyla yönlendirilemez.

Çünkü o değişkendir.

Parti nesnel bir çözümlenme ve devrim değerlendirilmesiyle yönlendirilmelidir.” (Lenin)

Nasıl bir iktidar önerileceği konusunda psikoloji rol oynamaz.

Toplumsal yapının, ülkenin önündeki ekonomik-toplumsal görevlerin ve

bunları yerine getirmeye yetenekli güçler,

yapamayacak güçler

ve yapılmasına sonuna kadar karşı çıkacak güçlerin

aklıbaşında bir değerlendirmesiyle varılmak istenen nokta saptanır.

Psikoloji ise bu noktaya emekçi halkı getirebilmek

için dikkate almak

zorunda olduğumuz,

ona yol bulmaya çalışırken

dikkate alacağımız, değiştireceğimizi ve değiştirdiğimiz oranda da

hedefimize varmamıza yardım edecek bir faktördür.

Bunun tersi bir anlayıştan

daha onursuz bir

burjuva kuyrukçuluğu olmaz.

Yenice yine aynı sahteciliği yaptı. Lenin’den nokta noktalarla bir alıntı verdi. Ne dedi? Lenin *tatsız gerçeği* unutmaktan söz ediyor. Hah, gördünüz mü, “ulusal demokrasi” burjuva demokrasisidir, burjuvazi gerçekleştirecektir, belki bir ucundan da biz tutarız. Bunun böyle olmasını zorlayan Türkiye’nin bugünkü koşullarıdır ve bu işte “*tatsız gerçek*”tir. Bu *tatsız gerçeği* mutlu geleceğe, yani stratejik devrim programına bağlayan da BUDA programıdır.

Tek sözle korkunç! Düşünebiliyor

musunuz ki, a) Dört cümlelik alıntı *Nisan Tezleri*’nin üç ayrı sayfasından, hem de can alıcı yerleri atılarak toparlanmış. (Bak cilt:24, s.46-48) *Kendi içinde anlam bütünlüğüne* sahip bir paragraf bir sayfadan, bir başkası bir başka sayfadan alınabilir. Ancak, bir cümle bir sayfadan, öteki cümle bir başka sayfadan ve aradaki çok önemli mantık bağları atılarak alınırsa bu cimbızlamadır, sahteciliktir. b) Bu da yetmemiş ve Lenin’in söylemek istediği tamamıyla çarpıtılmış, c) ve sonra bu çarpıtmaya yaslanarak “*tatsız gerçek*” edebiyatıyla BUDA’nın doğruluğu kanıtlanmış!

Nisan Tezleri’nin yazıldığı ortama bakıp Lenin’in ne demek istediğini ve neyi önerdiğini anlamaya çalışırsak, menşeviklerin isteğine alet olmayacağı apaçık ortaya çıkar.

Şubat Devrimi olmuş, burjuvazi iktidarı almış ve bu anlamda burjuva demokratik devrimi tamamlanmış. Hem de aynı anda, öte yanda bir de Sovyetler kurulmuş. Sovyetler, “işçi-köylü-devrimci-demokratik-diktatörlüğünü” temsil ediyor. Ülkede ikili bir iktidar var, ama gerçek iktidar burjuvazinin elinde. Neden bu böyle? Neden gerçek iktidarı Sovyetler eline alamamış da burjuva kurucu meclis almış? Çünkü köylülük burjuvazinin dümen suyunu izliyor. Sovyetlerin içinde köylülük, iktidarı Sovyetlere almak için çalışmıyor, işçi sınıfının da yolunu kesiyor. SR’ler ve Menşevikler buna yardım ediyor. Köylünün siyasal temsilcileri, “bu burjuva devrimidir iktidarı burjuvaya vermek gerek” diyor ve kendi eliyle teslim ediyor.

Böyle bir durumda Lenin bu yazıyı yazıyor. İlerde köylü işçiyi destekleyecekmiş, şimdi bunları bırakın diyor. Köylü bugün burjuvaziye destekliyor ve ama devrim burada duramaz. Ya geriye gidecektir ya ilerleyecektir. İlerlemek zorunda, yoksa yıkılacaktır. O zaman ne yapmak gerekir? Köylüyü bölmek gerekir. Köylüyü bölmeden, köylünün burjuvaya desteği ortadan kaldırılamaz. Köylüyü böleceğiz, *yoksul köylüyü* örgütleyeceğiz, onu zengin köylüden ayıracağız, çünkü köylünün burjuvazi desteklemesinin altındaki sınıf özü *kulaklara* teslim olmaktan geliyor. O zaman köylülüğü böleceğiz, emekçi köylüyü örgütleyip savaşa süreceğiz.

Lenin’in o ortamda söyledikleri *devrimi ilerletmek* anlamına geliyor. Bir devrim çok kendine özgü biçimde tamamlanmış ve bir başka devrime büyüyor. Burjuva demokratik devrimi, sosyalist devrime büyüyor.

Bizim menşeviklerimiz, Lenin’in bu söylediklerinin mantığını gizleyerek, “*tatsız gerçekler*”e devrimden çok geride bir iktidar aşaması gerekir diyorlar.

Oysa Lenin, oportünist mantığın *tam tersiyle* geliyor: Köylü burjuvaziye desteklediği için önümüzdeki devrimci adımı geri çekelim demiyor, tersine, köylüyü bölerek, devrimi ilerleterek bu desteği kiralım diyor Bir devrimden bir başka devrime!

* * *

Yukarıdaki menşevik alıntı da "neden" sorusunu yanıtlamadı ama bizler inatçı insanlarız, aramayı sürdürelim. Yine Yenice'den:

"... Sağa ve 'sol'a savrulmamak, stratejiyi taktiğe feda etmemek, güncel görevleri atlamamak için devrimci bir eylem programının sahip olması gereken temel özellikler nedir? Bunları şöyle özetleyebiliriz:

"Birincisi, devrim sürecinin içinde bulunan stratejik aşamasının doğrultusunda olmalı, onun karakterini yansıtmalıdır. O tarihsel anda toplumsal ilerleme için en tehlikeli, en zararlı politik baş düşmanı, eğilimi hedef almalıdır. Enternasyonalist görevlerle uyumlu olmalıdır.

"İkincisi, somut karakterde olmalıdır. Yiğünler tarafından kavranabilmeli, benimsenebilmeli, yani yaşama geçirilebilir olmalıdır. Yiğünlerin savaşımını yükseltme, baş düşmana karşı politik güçleri birleştirmeye yeteneğinde olmalıdır.

"Üçüncüsü, o tarihsel anda, yalnız baş politik düşmandan kurtulmayı değil, devrim sürecinde, o günkü güçlerin karşılıklı yer alımı açısından olanaklı olan en ileri adımı oluşturan ivedi pozitif bir politik hedefi içermelidir." (Yenice, agy, s.38)

Bu söylenenleri doğru kabul ederek bir öneri (eylem programı) de biz yapabilir miyiz? Bakalım nereye savrulunacak? Şöyle bir öneri: Türkiye'deki ABD üslerinin çitleri iki metre geriye alınsın!

1. Şimdi bu enternasyonalist mi, enternasyonalist. Stratejik aşamanın karakterini yansıtıyor mu? Evet, ABD emperyalizmine karşı. En tehlikeli siyasal baş düşmanı da belirlemiş, emperyalizm ve cunta.

2. Bu istem, Yenice'nin ikinci maddesinin isteklerini de karşılıyor. Çok somuttur, herkes kolayca anlayabilir. Hem de yaşama geçirilebilir. Kazma kürekle bile yapılabilir.

3. Üçüncü maddede, o günkü güçlerin karşılıklı yer alımı açısından en olanaklı olan bir siyasal hedefi içermeli dendiğine göre, bu işi Doğru Yol Partisi yapсын dersek o da üçe uymaz mı?

Görüldüğü gibi, bizim önerimiz de Yenice'nin, *devrimci* bir eylem programı için zorunlu saydığı üç maddeyi kapsamaktadır. Öneri ciddi değildir, espridir, mizahtır ama demagoji değildir.

* * *

Buraya dek menşeviklerden aldığımız hiçbir alıntı "neden" sorusuna yanıt

getirmedi. Bu akıl yürütmelerin hiçbirisi ne kendi iç mantıksal tutarlılıkları açısından, ne de teorik açıdan doğru ve anlamlı değildir.

Gördüğümüz menşevik alıntılar "neden" sorusunu yanıtlamadı ama yararsız olmadı. Resmi TKP basınında partizan kliğinin saray darbesinden bu yana yoğunlaşan aşırı bilgiç, pedagojik, öğretmen edalı, çok mürekkep yalamış havah, lastikli üslubun da en az bir önceki denli kof ve sığ olduğunu gösterdi.

Son olarak şunu yapabiliriz. Yenice'nin söz konusu yazısının çeşitli yerlerine gömülmüş, çevresi örtülerek gizlenmiş bazı görüşleri birlikte okuyabiliriz. Bu yapacağımız cimbrizlama olmayacaktır, çünkü hem verdiğimiz bölümler kendi içlerinde anlam bütünlüğüne sahiptir, hem de görüşlerin ruhunu doğru yansıtmaktadır. Okuyalım:

Tartışma, 1981

"Buraya kadar anlatılanlardan, Eylem Programı'nın ülkede bir devrimci durum olmadığını, buna da bağlı olarak yiğünlerin dolaysız devrim çağrısını benimsenmeye, desteklemeye hazır olmadığı gözönüne alınarak hazırlandığı yeterince ortaya çıkmış olsa gerek. ...

"Öte yandan, bugün güçlerin karşılıklı yer alımı, rejimin içine girdiği bunalım hoşnutsuz yiğünlerde belirli bir hareketlenme, rejim karşıtı güçlerin toparlanması ile politik güçler oranında barış ve demokrasi güçlerinden yana ivedi bir değişim sağlanabileceğini ortaya koyuyor. Güçler oranında böylece bir değişimle, 12 Eylül rejimine son verilebilir, ulusal demokratik bir hükümet kurularak, ulusal demokrasi programındaki dönüşümler yaşama geçirilebilir. Bu nesnel koşulları olgunlaşmış bir olasılıktır." (Yenice, agy, s.41-42)

"... İçinde bulunduğumuz nesnel ve öznel durumun somut bir çözümlemesine dayanarak, böyle bir ivedi politik hedef saptıyor. Nedir bunlar?

"Birincisi, daha önce de belirtildiği gibi

yiğünsal ve politik güçlerin karşılıklı yer alımı, cunta rejimine son vererek, ulusal demokrasi programının uygulanmasını sağlayacak bir politik güçler oranına ulaşmak için elverişlidir. Bu gerçek, yani nesnel koşulları olgunlaşmış bir olasılıktır. Yiğünleri hareketlendirecek, güçleri birleştirecek politikalarla, girişkenlikle hızla gerçeğe dönüşebilir.

"İkincisi ... Cuntanın 'demokrasi' manevrası, hem ister istemez açtığı kimi yasal olanaklarla, hem de yarattığı düş kırıklığıyla, yiğünlerin hareketlenmesi, rejim karşıtı güçlerin birleşmesi için eskiye göre daha elverişli bir ortam yaratıyor. Bu koşullarda, hem yasal olanakları sonuna kadar kullanarak, ama asıl yiğünlere başvurup onların eylemiyle bu olanakları zorlayarak, henüz devrimci, köklü dönüşümlere başlamak için yeterli olmasa da, 12 Eylül rejiminin sürmesine de izin veremeyecek bir güçler oranı oluşturma olanağı artıyor.

"Üçüncüsü, 12 Eylül rejimine karşı olan, barış ve demokrasi isteyen güçlerin yiğünlerin bilinci, durumu, etkinlikleri ve amaçları da nesnel bir gerçekliktir. Leninci bir parti devrim için savaşıma yetenekli, niyetli, hazır olmayan, ama önemli ve yiğünler üzerinde etkin, burjuva demokratik güçlerin varlığını görmezlikten gelemeyiz. ... Devrimci işçi sınıfı hareketinin, TKP'nin, diğer devrimci güçlerin bugünkü gücü, bu gücün burjuva demokrat güçlere oranı da abartılmadan gözönüne alınması zorunlu bir nesnel gerçektir."

"... TKP, Eylem Programı'ndaki, ulusal demokrasi ivedi politik hedefini ve dönüşümler programını, elbette politik yaşamda etkin burjuva demokrat güçleri ve onların programlarını, politik hedeflerini gözönüne alarak, hesaba katarak saptamıştır." (Yenice, agy, s.44-45)

"...Sonra yiğünlerin yakıcı ekonomik toplumsal istemlerini, sınırlı da olsa ivedi bir politik hedefe bağlamak, onların politik bilinçlenmesine yani, gözlerinin erk sorununa çevrilmesine katkıda bulunacaktır. Kuşkusuz, böylesi bir ivedi politik hedefin, burjuva demokrat politik güçlerle ortak bir politik hedef çevresinde birleşen olanaklarını arttırması, onu gerekli kılan önemli bir başka nedendir." (Yenice, agy, s.43)

Bu çok dolambaçlı cümleleri bir düzene sokarsak Barış ve Ulusal Demokrasi Aşamasının gerçek nedenini şöyle sıralayabiliriz:

BUDA diye stratejik devrim aşamasından farklı bir aşama gereklidir çünkü:

1. Ülkede devrimci durum yoktur, bu nedenle yiğünlerin bilinci geridir. Yiğünler dolaysız devrim çağrılarında rağbet etmiyorlar.

2. Öte yanda, yiğünler üzerinde çok etkin burjuva demokratik güçler vardır.

3. Ve devrimci güçlerin gücü burjuva demokratik güçlerden çok düşüktür.

4. Güçler dengesi "henüz devrimci, köklü dönüşümlere başlamak için yeterli olmasa da", daha geri bir hedefi gerçekleştirmek için olgunlaşmıştır. Sivil yönetime geçmek için olgunlaşmıştır.

5. Bu nedenle Barış ve Ulusal Demokrasi Aşaması (BUDA) programı burjuva güçlerle birlik amacıyla hazırlanmıştır.

BUDA burjuvaziyle işbirliği için önerilmiştir.